

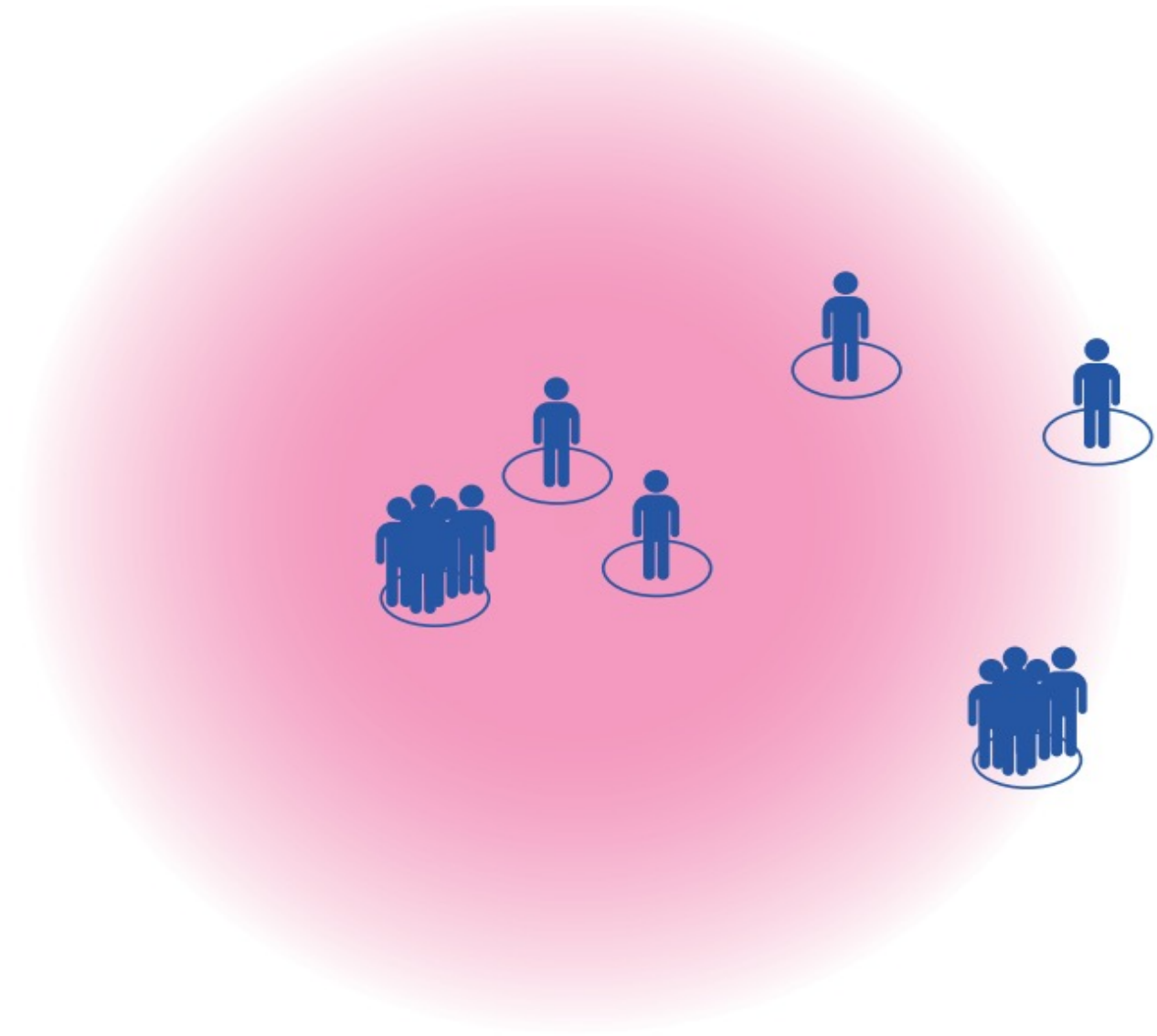
Svære positioner i fællesskaber

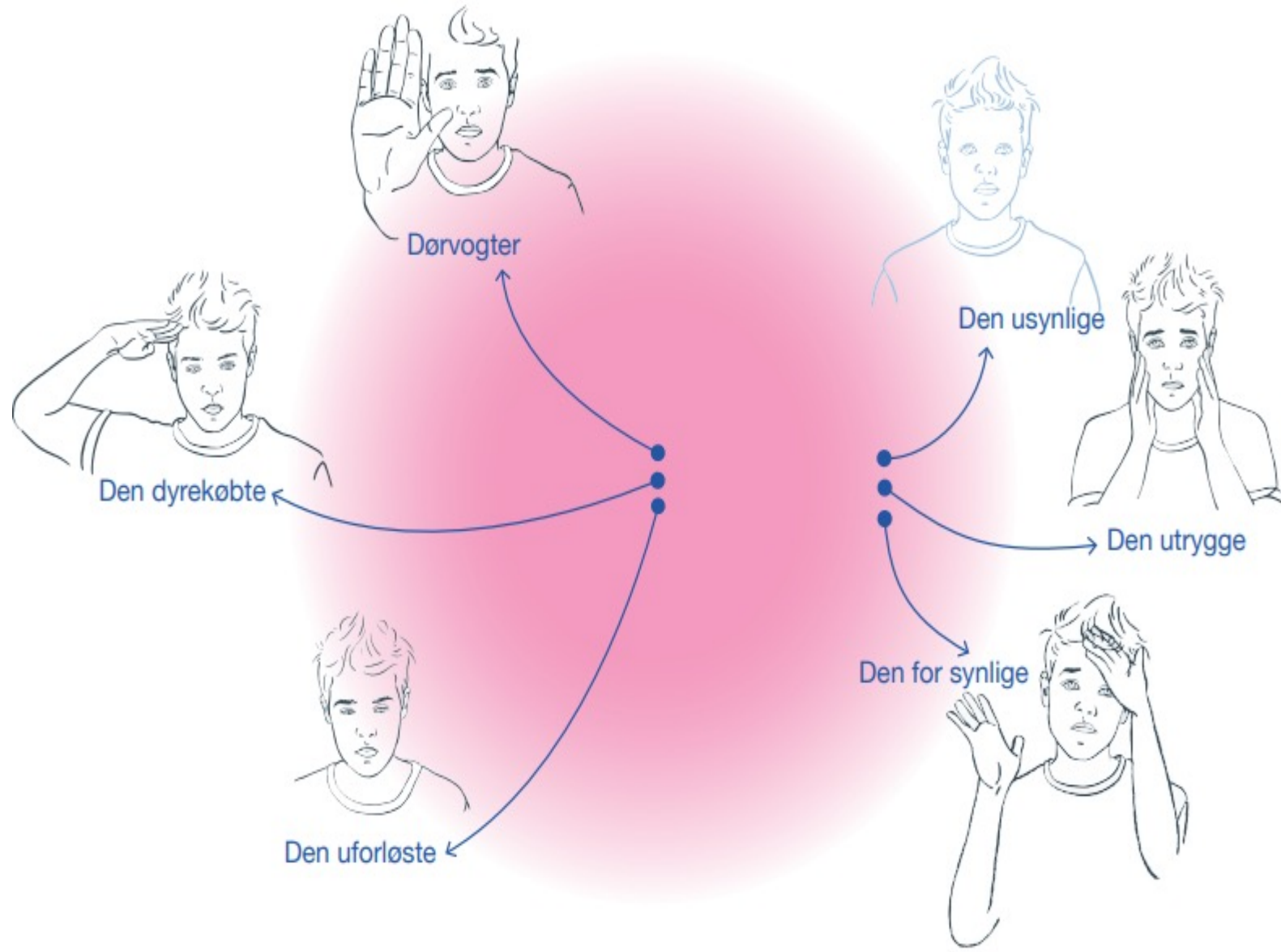

AALBORG
UNIVERSITET

cefu | Center for
Ungdomsforskning

Svære positioner i fællesskaber

En dørvogter-position

- Positionen er placeret i centrum af fællesskabet
- Stor indflydelse – man bestemmer, hvem der kan være med, og hvem der ikke kan
- Dilemmafyldt og krævende fordi moral og værdier er i spil

Dørvogter

Det er meget kompliceret det her, men denne her fest-messenger gruppe... Anna og Silje var ikke inviteret, de ville jo gerne med. Min veninde, som var hende, der havde min ryg i det, ik', og jeg vi ville gerne snakke det ud med dem, fordi altså i vores øjne havde de misforstået konceptet med det, og det var vigtigt for os, at de ikke følte sig udenfor, for det var aldrig meningen (Josephine 18 år)

Dørvogter

Anerkend det moralske dilemma og kvalificer deres arbejde

- Få øje på unge, som oplever dørvogterpositionen moralsk udfordrende og har brug for hjælp til at håndtere den
- Hjælp med at skabe åbninger i de fortættede fællesskaber, når det er muligt
- Understøt dørvogterne i at skabe åbninger i fællesskaber for ihærdige dørvogtere kan bidrage til inkluderende og rummelige fællesskaber

---

En dyrekøbt position

- Positionen er placeret i centrum af fællesskabet, MEN kommer med en pris
- Man ønsker brændende at være i fællesskabet og er derfor villig til at betale en for høj pris
- Knytter tit an til hierarkisering en af fællesskaber og den søgen der er mod det populære

Dyrekøbt

Jeg vidste måske godt, at det ikke var helt sundt for mig, og jeg havde det ret i denne her vennegruppe. Men jeg tænkte ligesom hele tiden, altså hvad er alternativet? Fordi jeg var også i den der populære vennegruppe, og så var alternativet jo sådan lidt, hvis man kom ud af den der vennegruppe, så var man ikke sådan cool.

Man kommer måske ud i nogle ting, man måske ikke helt havde lyst til selv, og det var man lidt nødt til det pga. fællesskabet. Måske blev man ikke behandlet så godt af nogle fyre til fester. Men det var bare normalt, og pigerne var sådan, "det kan du da godt regne med, sådan er det bare" (Cecilie 16 år)

Dyrekøbt

Skab dialoger om, hvor dyrt det skal være at være med

- Hjælp unge med at overveje prisen for at være med i et fællesskab
- Arbejd med evt. flertalsmisforståelser om sex, alkohol osv. gennem dialoger om forventninger ex. popularitet, kønsroller, risikotagning osv.
- Hold øje med dyrekøbte positioner i overgange mellem eks. barndom og ungdom, hvor usikkerheden og chancen for at overskride egne og andres grænser er stor

---

En uforløst position

- En central position, men uden oplevelsen af at kunne forløse forventninger og drømme
- Det koster ikke noget at være med – men de får heller ikke det ønskede igen
- Knytter an til idealerne – længslen efter nogen at være på bølgelængde med – eller at få adgang til fester, sjove aktiviteter mm.

Uforløst

Man kunne jo godt føle sig lidt, altså, alene med det. Det var ikke, fordi jeg sådan sad og ikke havde nogen at snakke med. Det havde jeg altid. Men det var ikke sådan, at jeg havde nogen, hvor jeg sådan følte at vi var på samme bølgelængde (Alma 18 år)

Uforløst

Pas på med høje forventninger om eks. venskaber og peg i nye retninger

- Unge i uforløste positioner, er ofte drevet af høje idealer om deres fællesskaber skal kunne. Undgå at institutionelle selvfortællinger puster idealerne op
- Hjælp med at udpege nye retninger for den unge – eventuel i hjørner af eller udenfor de institutionelle kontekster. Eksempelvis i foreningsliv, på arbejdspladser eller lokale ungegrupper

En utryg position

- Positionen er placeret i periferien
- Rummer stor usikkerhed, så man er konstant på arbejde – skal være klar og byde sig til
- Nogle gange lykkes det. Andre gange bliver man glemt, undgået eller udelukket
- Giver en oplevelse af aldrig rigtigt at kunne slappe af

Utryg

På et tidspunkt, så var, sådan, næsten alle pigerne uvenner med drengene, og så havde de jo ikke nogen andre drenge at invitere til fest. Men så kendte jeg en hel masse og sådan noget, også var det jo lige pludselig mega fedt, at jeg kunne komme, fordi så kunne jeg tage alle med, jeg kendte (...) Nu er de så blevet venner med drengene igen, og så bliver man ikke inviteret længere (Alberte 15 år)

Utryg

Skab mulighed for en flerhed af fællesskaber

- Nemmere at håndtere utrygheden, hvis en ung kan trække på flere fællesskaber
- Arbejd med popularitetshierarkier i fællesskaber. Stærke hierarkier gør unge blinde for alternative fællesskaber
- Modsat kan opgør med popularitetshierarkier give unge mod på at bryde med utrygge fællesskaber

En usynlig position

- Når man er usynlig for dem, som man gerne ses af
- Man kan godt være til stede både digitalt og fysisk – men ingen reagerer på, at man er der
- Individuelle unge, som de andre ikke ser og inviterer – ikke sjove at feste med, snakke fortroligt med, spille bold med...
- Grupper, som ikke bliver set som nogen, man kan have en relation til – har måske den forkerte hudfarve, religion, stil eller udtryk

Usynlig

Der bliver aldrig ventet på mig i min hjemmegruppe. De går ligesom bare og så løber jeg altid lidt efter, eller sådan. Ellers så står jeg og venter og skal virkelig sørge for at være klar, og så går jeg altid yderst, hvis vi går tre eller fire eller fem. Jeg går altid yderst, ikke. Og sådan går virkelig bare ved siden af, jeg kunne lige så godt gå langt bag dem eller langt foran dem, ikke? Sådan har jeg det egentlig bare virkelig ofte med dem. Jeg kunne lige så godt ikke være der. De ser mig ikke. Det er ikke fordi, at de ikke vil have jeg er der, de er bare ligeglade (Anna 17 år)

Usynlig

Hold øje særligt øje med de unge, der kan være svære at få øje på – også for de voksne

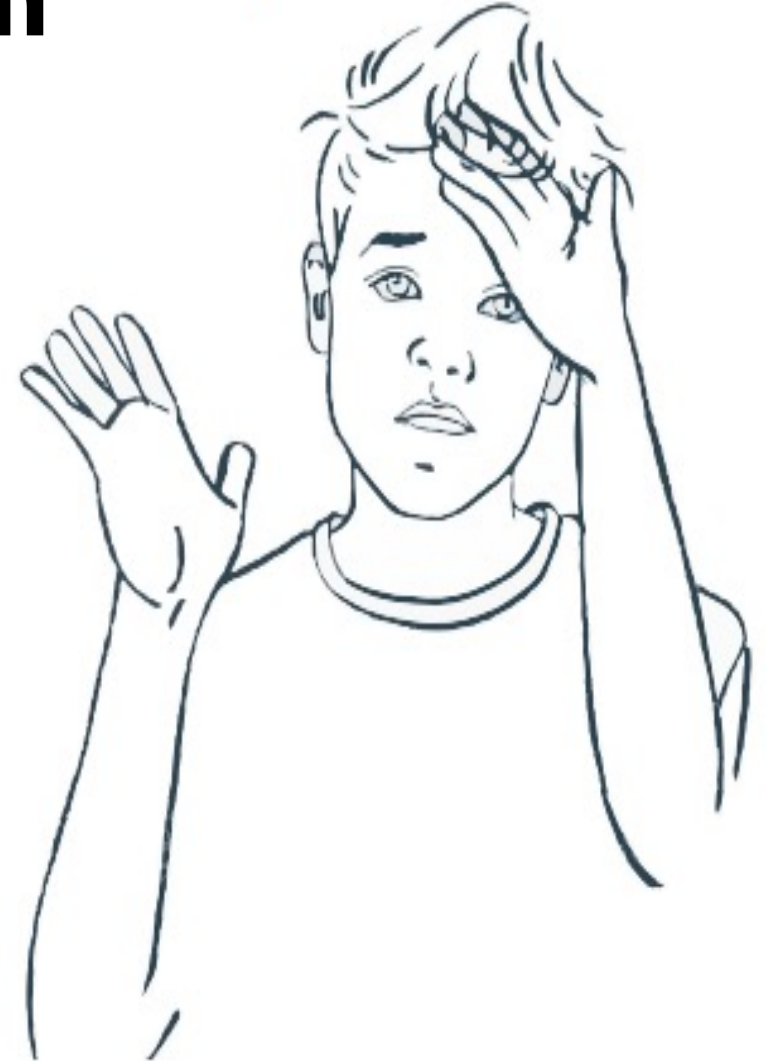
- Undgå at gøre de usynlige unge til genstand for en særlig indsats. Arbejd i stedet med at tilbyde faciliterede fællesskaber for alle unge
- Det kan være roterende arbejds- og lektiegrupper, faste spisegrupper osv., som giver usynlige unge adgang til fællesskaberne uden at blive udpeget

---

En for synlig position

- Man er meget synlig – lyser nærmest op. Andre vender ryggen til, men man bliver snakket om – også digitalt
- Oplevelse af, at man er forkert eller har gjort noget forkert
- Individuelle unge, som træder ved siden af dominerende regler og normer – eller rammes af rygter
- Grupper af unge, som andre ser ned på og tager afstand til

For synlige

Marie: Du får hurtigt et dårligt rygte her i byen, altså det gør du virkelig. Det kan være den mindste ting. Det kan være sådan noget med, at du har mødt dem for første gang, og så har du ikke lige tænkt over, at du skal gå over og sige farvel eller sige hej, og så er du bare stemplet som om, at "du er bare" du ved "forfærdelig", ikke.

Mille: Men også bare allerede inden de overhovedet møder én. Fordi de har hørt alle mulige rygter, der er, så er de bare sådan... de gider ikke have, jeg kommer.

For synlige

Arbejd med snævre normalitetsforståelser og fordomme

- Arbejd systematisk med at tydeliggøre værdierne i fællesskaber. Eksempelvis ved en opstart, så forforståelser og rygter ikke låser nogle fast i svære positioner fra starten af
- Understøt både homogene og heterogene fællesskaber for dermed at øge mulighederne for at indtage forskellige positioner

Hovedpointer: Svære fællesskabspositioner

1. Fællesskaber kan bidrage til både trivsel og mistrivsel
2. Et fællesskab, der er godt for en, kan være svært for en anden
3. Det er sværest i udkanten, men midten rummer også udfordringer
4. Svære positioner er ikke lig med mistrivsel. En position i udkanten kan være ønskelig
5. Risiko for social mistrivsel opstår i mødet mellem betydning, position og omfang

---

Opmærksomhedspunkter til det videre arbejde

- **Tro ikke, at fællesskaber er en universalløsning på social trivsel**
- **Arbejd vidensbaseret**
- **Skab fællesskaber, så der er noget for alle**
- **Bland jer i unges fællesskaber**
- **Tag ansvar for unges sociale mistrivsel**

